

AGENDA

1 mei: 'Het laatste oorlogsjaar.'

Een lezing voor de PCOB, afdeling Haulerwijk.

Tweede week oktober: start najaarscursus.

De vaste groep cursisten beslist mee over het onderwerp: Nederlands-Indië, China of Rusland. In de volgende editie van de Nieuwsbrief wordt bekend gemaakt welke van deze drie cursussen zal worden gegeven en op welke locaties dat zal zijn.

VOORJAARSTIP!

Er op uit met Geschiedenisburo:

A. Tour de Veen – kom van alles te weten over het veenlandschap rondom Heerenveen en de mensen die daar woonden. Dit is een rondrit per auto. **Het basispakket van 2.5 uur kost €75,- (max. 3 personen).**

B. Emancipatie in Veertien Verhalen – in de Heerenveense wijk Skoatterwâld zijn straten vernoemd naar personen die zich in het verleden hebben ingezet voor de emancipatie van de arbeider en/of de vrouw. Tijdens een wandeling door de wijk vertel ik je graag hun verhaal. **Het basispakket van 2 uur kost €50,- (max. 10 personen).**

STEDENT(R)IP: ASSEN

Bartje, de TT en het Drents Museum met zijn bijzondere exposities - dit zijn waarschijnlijk de eerste dingen die bij je opkomen als je aan Assen denkt. Er valt echter veel meer te ontdekken. In 1259 wordt bij het riviertje Weiersloop een Cistenciënzer nonnenklooster gebouwd: het Sancta Maria in Campis. Daarmee begint de geschiedenis van Assen. Van het oorspronkelijke klooster is weinig meer over. Alleen de zuidmuur van de Abdijkerk en de westmuur van het Drents Archief bevatten nog deeltjes kloostermuur. Verder herinneren straatnamen als *Noordersingel* en *Gedempte Singel* nog aan het feit dat het klooster was omgeven door singels (grachten). En *De Brink*, waaraan het Drents Museum is gelegen, is het voormalige voorhof van het klooster. In 1602 wordt het klooster ten gevolge van de Reformatie gesloten en alle roerend en onroerend goed komen in bezit van het Landschap Drenthe (tot 1814 was Drenthe geen gewest, zoals Fryslân of Holland). Het gouvernement van het Landschap vestigt zich in de kloostergebouwen en daarmee wordt Assen het bestuurlijke centrum van Drenthe.

Zicht op De Brink met op de achtergrond het Drents Museum (met v.l.n.r. de Abdijkerk, het Gouvernementsgebouw en het voormalige Drostenhuis – CC BY-SA 4.0)

namelijk te bewegen Assen stadsrechten te geven. Na de stadsrechten van 1809 wordt Assen in 1814 ook nog eens hoofdstad van de nieuwe provincie Drenthe. Als kers op de taart wordt in 1885 een nieuw Gouvernementsgebouw, mét balzaal, gebouwd op de plek van het oude klooster. Sinds 1976 hoort het gebouw bij het Drents Museum.

Wandelen in deze kleine, maar leuke stad? Download de bewegwijzerde route (3.2 km) via onderstaande link.

<https://www.drenthe.nl/fietsen-wandelen/routes/940614868/stadswandeling-assen-stad-der-paleizen>

Gebruikte bronnen: assen.nl; ahvassen.nl; canonvannederland.nl; geheugenvandrenthe.nl; vriendenasserbos.nl;

KWARTAALKIEKJE – 75 jaar NATO

Ondertekening van het Verdrag van Washington (1949) – Magazines.rijksoverheid.nl

Op 4 april jl. was de NATO-top aanwezig in Brussel voor de viering van de 75^e verjaardag van het militaire bondgenootschap. Het was een bescheiden feestje, want net als tijdens de oprichting in 1949 is er ook nu sprake van een gespannen relatie met Rusland.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog werken Rusland (de Sovjet-Unie), de Verenigde

Staten en Groot-Brittannië nauw samen, maar na 1945 wordt het wederzijdse wantrouwen steeds groter. Het gevolg is een Koude Oorlog die tot 1991 zal duren.

De VS vooral zijn er tijdens de Koude Oorlog op gebrand het communisme uit Europa (en de wereld) te houden. Daarom sturen ze in 1947 bijvoorbeeld, tegen alle afspraken in, aan op economische eenheid in de drie westerse zones van Duitsland. Het zet de relatie met de Sovjet-Unie dusdanig op scherp dat Stalin westelijk Berlijn blokkeert. Ook de belofte van de Amerikaanse president Truman om elk volk dat bedreigd wordt door een autoritaire staat te hulp te zullen komen, draagt niet bij aan een ontspannen verhouding met de voormalige Russische bondgenoot. Iedereen begrijpt immers wat Truman bedoelt met 'autoritair', namelijk communistisch. Ook de communistische coup in 1948 in Praag versterkt het wederzijds wantrouwen tussen VS en SU.

Tegen deze achtergrond besluiten twaalf landen, o.a. Nederland, tot het oprichten van een militair bondgenootschap – de *North Atlantic Treaty Organisation* (NATO). Dit Verdrag van Washington wordt op 4 april 1949 ondertekend in Washington.

Inmiddels heeft de NATO 32 lidstaten. De jongste twee leden zijn Finland en Zweden, die lid werden na het uitbreken van de oorlog in Oekraïne.

De NATO is de laatste tijd hechter geworden door deze oorlog en vanwege het mogelijke gevaar dat de VS uit het bondgenootschap zullen stappen, mocht Donald Trump wordt herkozen als president. Dit weerhoudt de lidstaten er echter niet van het 75-jarig bestaan in juli groots te vieren in Washington. De staatshoofden en regeringsleiders van alle lidstaten zullen daarbij aanwezig zijn. Al 75 jaar geen oorlog op NATO-grondgebied is immers niet niks.

Als zodanig dient Assen natuurlijk wel allure uit te stralen. Daartoe wordt eind 18^e eeuw het Asserbos aangelegd, op de plek waar voorheen ook al een bos was. Dit bos wordt in de Middeleeuwen gebruikt voor economische doeleinden: het levert hout, er wordt gejaagd, vee gehouden en er worden vruchten verzameld, maar omstreeks 1700 is het oeroude bos nagenoeg verdwenen. In het Asserbos bevindt zich één van de oudste nog in gebruik zijnde begraafplaatsen: de Noorderbegraafplaats (1822) en een Duitse tankgracht uit 1944, gegraven om de geallieerde opmars te stoppen. Het bos ligt op ongeveer 10 minuten wandelen van het Drents museum.

Ook de verlenging van de Drentse Hoofdvaart in 1780 tot in het centrum van Assen draagt bij aan "het op de kaart zetten" van de plaats. Langs de Hoofdvaart en het Asserbos verrijzen statige stadswoningen en landhuizen, want als bestuurlijk centrum met groeiende economische bedrijvigheid trekt Assen voornamelijk volk. Het levert Assen de bijnaam *Stad der Paleizen* op.

Maar drost Petrus Hofstede (1755-1839) levert tijdens de Franse tijd misschien wel de belangrijkste bijdrage aan Assens belang. Hij weet koning Lodewijk Napoleon